

Skygge af hans Stilling eller eminente Dygtighed. Skøndt han tilfulde sympathiserede med sin Hustrus Synspunkt og Formaal, var det altid til Mrs Fawcett at Folk saae hen, som til deres erkendte Fører for Bevægelsen. De, som har Indvendinger mod Mrs Fawcetts Taler af den Grund, at de ikke henvender sig til Følelsen, har ogsaa klaget over, at Mrs Fawcett er haard og streng. En saadan Beskyldning maa faa *dem* til at smile, der kender hende. Mrs Fawcett er ikke demonstrativ, og hendes Følelser ligger ikke paa Overfladen, og det er heldigt baade for Kvindesagen og for Mrs Fawcett's Arbejdes Fremgang, at hun holder sine Sindsbevægelser baandlagte. Hovedsagen er, at det elskende og loyale Hjerte slaar varmt under det beherskede Ydre. Hvis en stor Sag skal vindes, behøves den vel afvejede Dom og den Forsigtighed, der fødes af Visdom og Erfaring, hvilke Mrs Fawcett altid har vist sig i Besiddelse af. Skøndt hun selv er en virksom Arbejder, troer hun ikke paa »strengt Arbejde og ingen Hvile«. Hun tillader aldrig, at Arbejdet hindrer hendes Helligdag. Hendes store Ordenssands og praktiske Arbejdsmethode tillader hende at komme igennem en enorm Korrespondance, til hvilken hun i Almindelighed helliger sine Morgentimer. Hendes bedste Adspredelser er Spadsereture og Haandarbejde, hun elsker Musik og Malerkunst, gaar til Concerter og Maleriudstillinger og glæder sig ved selskabelig Omgang og de enkle Fornøjelser Livet kan byde. Der hviler en Atmosfære af Fred over hendes Hus, som intet Tegn viser paa det anstrængte Arbejde, som foregaar i det; alt er i fuldeste Orden og byder en stor Comfort.

De, som har haft den Lykke at arbejde sammen med Mrs Fawcett, har aldrig manglet Trøst og Raad hos hende under vanskelige Forhold; hun vil aldrig tillade Nedtrykthed eller Forsagthed at fæste Bo i sin Sjæl men hæver sig over alle Ting, ligelig, retfærdig og fuld af Mod. Hun vil sympathisere med En om man er i Nød, hun vil rette En, naar man gør en Fejltagelse, men har hun først gjort opmærksom paa denne, vil hun aldrig mere hentyde til den. Skøndt hun kan see anderledes paa Tingene end hendes Venner i mange Dele, lader hun aldrig en saadan Forskel have Indflydelse paa Venskabet, og hvad hun lærer Kvinderne ved Ord og Eksempel er Pligt, Ansvarsfølelse, Loyalitet og Mod. Hvad Mrs Fawcett har skrevet om Jeanne d'Arc i sin Bog: »Lives of Five Famous Frenchwomen« kan vi sige om hende selv næsten med de samme Ord, hun brugte: »Ikke fordi vi er engelske, men fordi vi er Kvinder, er vi stolte af hende!«

Edith Palliser.

(Skrevet til Kvindestemmeretsbladet.)

»The Militant Tactics«.

Demonstrationerne foranlediges udelukkende af et Mindretal af Kvinder nemlig: »Womens Social & Political Union«. Deres Tal er langt ringere end vor Medforbundnes i Alliancen: »National Union of Women's Suffrage Societies«. Desuden er der 20,000 Kvinder i Afholds-Forbund, der virker for Kvinde-Stemmeret, som ikke er demonstrerende saa lidt som den store Majoritet af Fabrikarbejdskere, som tvertimod opponerer derimod. Men alt hvad de Kvinder foretager sig, som hylder »The militant tactics« kommer i Aviserne, fordi Opmærksomheden henledes uvilkaarligt paa Faa-tallet, naar dette gør Demonstrationerne, som baade er støjende og overraskende.

(Efter et privat Brev fra Miss Palliser.)

Det danske Folks kommunale Udvikling.*)

Det danske Folk har været i Besiddelse af en god Portion Taalmodighed, naar vi betænker, at samme Aar, som Kvinderne i Byens Raadhus giver en Fest for deres kommunale Valgret — om de havde tænkt derpaa — kunde have holdt et Jubilæum for selve den kommunale Stemmeret i Danmark, da det netop iaar er 200 Aar siden, at de første Spirer til Stemmeretten plantedes i Danmarks Jordbund. Disse Spirer slog Rødder, og at der var god Vækst i dem, det kan vi ikke nægte.

I Aaret 1708 blev der sat en Sognekommité i hvert Sogn. Denne Kommité bestod af Præsten som den »fødte« Formand og desuden af en tre til fire af de Folk, som man fandt mest egnede dertil. De blev ikke valgte af Sognets Beboere, men man tog hertil dets Herredsfoged og Skolelærer.

Folk lod til at være tilfreds hermed lige til den 24. November 1753, da en Kommission valgte til at tage en ny Lov for Fattigunderstøttelse under Overvejelse. I mange Aar drøftedes dette Spørgsmaal uden at man løste Problemet. Det er ialfald en Kendsgerning, at denne Sag drøftedes lige til 5. Juli 1803 — næsten et halvt Aarhundrede — inden man naaede til et Resultat. Paa denne Dag vedtog man en Lov for Bestyrelsen af de kommunale Anliggender. En Sognekommision blev udnævnt, som indbefattede baade Præsten og Politimesteren samt de mest velhavende Ejendomsbesiddere, som fik det Hverv at indsætte indtil 4 Sognebeboere i Kommissionen.

Ejendomsbesiddere, der havde en vis Grundejendom — takseret efter Hartkorn — var selvskrevne Medlemmer af Kommissionen; hvorimod de Beboere, der kun besad ringere Jordlodder, blev *Vælgere* til Medlemmerne af samme Kommission.

*) Efter et Foredrag som daværende Folkethingsmand Directeur Klaus Bernsten (vor nuværende Indenrigsminister) holdt i Kvindevalgretsklubben d. 28. April 1908.

Men næsten 40 Aar efter denne Ordning — nemlig i 1841 — blev denne Sognekommision efterfulgt af et Sogneraad, som bestod af Politimesteren, Præsten, alle Ejendomsbesiddere, hvis Ejendom havde en vis Udstrækning og desuden 9 Sognebeboere, der nød almindelig Agtelse. Dette Sogneraad valgtes til at sidde i 6 Aar og Vælgerne dertil var de Beboere af Sognet, der havde en vis Jordejendom eller en tilsvarende Formue anbragt paa anden Maade.

Den 22. Marts 1855 blev der givet en Lov, som efterhaanden indførte baade Byraad, Amsraad og Sogneraad i vort Regeringssystem, med den samme kommunale Valgret, som eksisterer den Dag idag. Da vi i 1867 og 68 fik de kommunale Love, som til Dato er i Kraft, var Estrup Indenrigsminister, og han modsatte sig enhver Ændring i de kommunale Bestemmelser, der blev vedtagne som Lov den 22. Marts 1855.

Naar vi nu vil tage et Overblik over denne kommunale Stemmeret, maa vi dele den i 4 forskellige Perioder:

Fra Aar 1708 til 1803 var Kommunalbestyrelsen udøvet af Præsten og Politimesteren.

Fra Aar 1803 til 1841 var Kommunalbestyrelsen i Hænderne paa en Sogne-Kommision.

Fra Aar 1841 til 1855 havde Ejendomsbesidderne en begrænset Stemmeret (ved Valgene til Sogne-Kommisionen).

Fra 1855 til 1908 har vi haft en Kommunalbestyrelse, ved hvis Valg delvis privilegeret og delvis almindelig Stemmeret gjordes gældende.

Men i alle disse Aar var Kvinderne aldeles udelukkede fra al Deltagelse i den kommunale Bestyrelse og i de kommunale Valg af samme.

Da Estrup i 1867 blev Indenrigsminister, indførte han kommunale Lovændringer, ifølge hvilke Embedsmændene ikke fik større Indflydelse end andre Folk, og Sogneraadene fik mere Myndighed end tidligere, men han vilde ikke lade sig influere til at afskaffe de to Vælgerklasser.

Venstreparti et grundedes i 1870 som en Modvægt mod Godsejer-Partiet og de Nationalliberale. Venstre satte en Udvidelse af Stemmeretten paa sit Program men mødte en stærk Opposition.

Den første, som har indgivet et Forslag om Stemmeret for Kvinder, var Frederik Baier, der har indgivet et saadant Forslag for Enker og ugifte Kvinder i 1888.

Berg, der var Venstres Fører, havde vel indgivet adskillige Lorforslag om kommunal Stemmeret for Kvinder. Dog ikke før vi i 1901 fik en Venstre-Regering, satte denne udvidet Stemmeret — ogsaa indbefattende Kvin-